

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • Телефакс 052 643 365 • www.ue-varna.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

РЕКТОР:

(Проф. д-р Е. Станиславов)

ХАРАКТЕРИСТИКА

Докторска програма: Икономика и управление (търговия)

Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8. Икономика

ВАРНА

2026

Обща характеристика:

Основната цел на подготовката на докторанти по научната специалност е ефективната им реализация във Висшите училища, други научни организации и като висши мениджъри в големи търговски, стопански и административни структури на местно, национално, регионално и международно равнище.

Тази стратегическа цел може да се постигне чрез решаването на следните образователни и научни задачи:

а/ Образователни задачи по подготовката на докторанти:

През време на подготовката и обучението докторантите получават допълнителни знания по фундаментални учебни дисциплини, по специални учебни дисциплини, както и по методика на научните изследвания в областта на търговските проблеми, обект на бъдещата докторска дисертация. За по-добро усвояване на допълнителните знания особено полезни са полагането на изпити в посочените направления, участието на докторантите в организирани лекции, курсове от докторско ниво и други мероприятия по определена от университета програма. Изисква се разработването на научни статии, научни доклади, участие в научно-методически семинари, кръгли маси, научни конференции и други научни форуми по проблемите на дисертацията, съгласно приетия индивидуален план за обучение на всеки докторант. В обучението на докторантите е заложено и разширяването на езиковата и компютърна подготовка, усвояването на педагогически компетенции и знания, развитието на експертни и консултантски умения, да изучат стратегии за търсене и управление на резултатите в електронните научни ресурси в световните системи за индексирание, бази от данни и др.

б/ Научни задачи на подготовката на докторанти:

Докторантите разработват дисертационен труд, който трябва да бъде:

- творческо обобщение и развитие на теорията по икономика, организация и управление на търговията;
- насочен към изследване на практиката и решаване на научни или научно-приложни проблеми, свързани с нуждите на търговско-

стопанската практика и икономиката на страната, да съответства на съвременните постижения на науката и търговската практика;

- с научни или научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в търговската наука и практика;
- с реални практико-приложни възможности за внедряване на научни разработки и иновации в търговския бизнес и икономиката;
- с възможност за трансфер на научни открития, методи, методологии и знания в учебния процес във всички образователно-квалификационни степени.

Компетенции:

В процеса на подготовката докторантът трябва да постигне и придобие определени квалификационни умения и съвкупност от знания, които се свеждат до следното:

- да откроява нерешените или частично решените проблеми в областта на търговската наука и практика;
- да систематизира и да осмисля критично съществуващите научни тези в търговската наука и да заема аргументирана позиция;
- да провежда успешно самостоятелно научно изследване;
- да бъде в състояние правилно да интерпретира резултатите от научното изследване, да ги оформя и представя разбираемо, логично и прецизно;
- да публикува поне три самостоятелни публикации в реномирани специализирани наши или чужди научни издания, които отразяват основни моменти от дисертационния труд и за популяризиране на постигнатите научни резултати;
- да може да осъществи разпространение и обмен на научните знания и новости;
- да проведе успешна защита на дисертацията.

Професионална реализация:

Областите на знания и умения, за които се подготвят докторанти по научната специалност 05.02.18 Икономика и управление (търговията), са икономика и управление на търговията, организаторска и управленска дейност в

областта на търговията, маркетингови изследвания на пазара на стоки и услуги, управление на търговската дейност на различни равнища, организиране и ръководство на търговско предприятие или големи търговски структури, организационна и управленска дейност в областта на рекламата, управлението на продажбите и собствените търговски марки, изследване и управление на риска на потребителския пазар, управление на конкурентоспособността на търговските фирми, организация, управление и регулиране на борсовата търговия, икономическата и социалната ефективност на търговската дейност, икономическата и социалната ефективност на ресторантьорската дейност, управление и регулиране на дистрибуционната дейност, организацията, управлението и ефективността на инвестициите, управление и регулиране на печалбата и рентабилността в търговията, управление и изследване на материално-техническата база и материалните запаси, изследване и регулиране на стопанската и търговската логистика, изследване на електронната търговия по Интернет, изследване на търговските разходи, изследване и управление на оперативните търговски процеси и развитие на търговските технологии, проблемите на интеграция на търговията и интернационализацията на търговския бизнес, изследване и управление на търговията в условията на глобализация, изследване и управление на малкия и средния търговски бизнес, изучаване на кооперативната търговия, търговското предприемачество, иновациите в търговския бизнес и неговата дигитализация, използването на бизнес информационни системи и достиженията на развитието на информационните технологии в търговията и др.

Успешна реализация докторантите, които са придобили образователната и научна степен „доктор“, могат да получат във висшите училища като асистенти и преподаватели по икономика, организация, управление, финанси, планиране и анализ на търговията, в научно-изследователските организации като научни сътрудници и изследователи; в управлението на търговската дейност на високо равнище в големи търговски комплекси, предприятия, кооперации, холдинги, търговски вериги (национални, регионални и международни); в управлението на държавната администрация в кметства, общински и областни съвети, държавни

агенции, министерства; в управлението на отделни страни от търговската дейност като: търговски директор, мениджър по човешките ресурси, ръководители по доставките, мениджъри по планирането и прогнозирането, мениджъри по информационно осигуряване, мениджър по иновациите, мениджър по търговията на дребно, мениджър по търговията на едро, мениджър по хотелиерство и ресторантьорство, ръководител и брокер на стоковата борса, пазарни анализатори, бизнес консултанти, ръководители в търговската дейност на големи компании от всички икономически сектори и др.

Доктор по икономика по научната специалност 05.02.18. Икономика и управление (търговия) може да участва в конкурс за заемане на академична длъжност във висшите училища и научни организации, в научно-изследователските сектори на висшите училища или самостоятелни изследователски институти и организации при условията и по реда, определени със Закона за развитие на академичния състав в Република България и правилниците на висшите училища и научните организации.

Първично звено, в което се организира обучението:

Катедра „Икономика и управление на търговията и услугите“

ЕКИП НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА:

1. Проф. д-р Михал Стоянов – ръководител на ДП;

Преподавани специални дисциплини:

Планиране и анализ на търговската дейност

Финансов и рисков мениджмънт в търговията

Икономика на търговията

2. Проф. д-р Виолета Димитрова

Преподавани специални дисциплини:

Организация и технология на търговията

Икономика на търговията

Търговски маркетинг и логистика

3. Проф. д-р Донка Желязкова

Преподавани специални дисциплини:

Търговски маркетинг и логистика

Финансов и рисков мениджмънт в търговията

Планиране и анализ на търговската дейност

4. Доц. д-р Миглена Милева

Преподавани специални дисциплини:

Организация и технология на търговията

Търговски маркетинг и логистика

Икономика на търговията

5. Гл. ас. д-р Виолета Петева

Преподавани специални дисциплини:

Планиране и анализ на търговската дейност

Финансов и рисков мениджмънт в търговията

Търговски маркетинг и логистика

6. Гл. ас. д-р Десислава Гроздева

Преподавани специални дисциплини:

Икономика на търговията

Организация и технология на търговията

Финансов и рисков мениджмънт в търговията

7. Гл. ас. д-р Юлия Христова

Преподавани специални дисциплини:

Финансов и рисков мениджмънт в търговията

Икономика на търговията

Планиране и анализ на търговската дейност

Ръководител

на докторска програма: ...

/Проф. д-р Михал Стоянов/

Ръководител катедра

„Икономика и управление на търговията и услугите“: ...

/Проф. д-р Михал Стоянов/

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

СЕРТИФИЦИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО ISO 9001:2015

9002 Варна • бул. "Княз Борис I" 77 • Телефон 052 643 360 • www.ue-varna.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

РЕКТОР:

(Проф. д-р Е. Станимиров)

ПЛАН НА ДЕЙНОСТИТЕ

*(съгласно Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна и
Стандарт за разпределение на дейностите по обучението на докторанти в ИУ
– Варна)*

по докторска програма: „Икономика и управление (търговия)“

Област на висшето образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8 Икономика

Общ брой кредити: 180.

(в т. ч. 130 кредита за допускане до защита и 50 кредита за защита на дисертационен труд пред научно жури)

ВАРНА

2026

I. ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА (не по-малко от 60 кредита)**A. Докторски минимуми.**

№ по ред	Дейности	Форма на контрол	Кредити
1.	ФУНДАМЕНТАЛНИ ДИСЦИПЛИНИ ПО ПН – 1 кредита	Изпит	10
1.1	Микроикономика (докторско ниво)		
1.2	Макроикономика (докторско ниво)		
1.3	Международна икономика (докторско ниво)		
1.4	Икономика на предприятието (докторско ниво)		
2.	МЕТОДОЛОГИЯ НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 5 кредита	Изпит	5
2.1	Методология на научните изследвания		
2.2	Академично писане и научна етика		
3.	ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ – 5 кредита	Изпит	5
3.1	Количествени методи в научните изследвания		
3.2	Качествени методи в научните изследвания		
3.3	Статистически анализи		
3.4	Интернет и офис приложения в научните изследвания		
3.5	Софтуерни продукти за подготовка на научни публикации		
4.	СПЕЦИАЛНИ ДИСЦИПЛИНИ ПО ДП – 10 кредита	Изпит	10
4.1	Организация и технология на търговията		
4.2	Икономика на търговията		
4.3	Финансов и рисков мениджмънт в търговията		
4.4	Търговски маркетинг и логистика		
4.5	Планиране и анализ на търговската дейност		

Б. Други дейности.

№ по ред	Дейности	Кредити
5.	УСПЕШНО ЗАВЪРШЕНИ КУРСОВЕ ОТ ДОКТОРСКО НИВО – минимум 2 кредита, максимум 6 кредита за курс (в зависимост от хорариума), но не повече от 30 кредита общо за всички курсове	30
5.1	Методология на научните изследвания	
5.2	Съвременни електронни ресурси	
5.3	Библиография, библиографски източници и описание	
5.4	Количествени методи в икономиката	
5.5	Курс от докторско ниво по избор на докторанта и съгласно годишния план на Докторантското училище (Интелектуална собственост, авторски права и плагиатство: нормативна уредба и съдебна практика; Обработка на списъци, статистически и бизнес данни, представени в табличен вид с MS Excel; Умението за работа с научни документи като възможност за академичен растеж; Introduction to Applied AI, др.)	
6.	ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И/ИЛИ ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ - 14 кредита	
6.1	Ръководство на упражнения на една група (4 кредита за 1 група, но не повече от 12 кредита)	
6.2	Научно ръководство на дипломни работи (2 кредита за 1 едно ръководство, но не повече от 4 кредита)	
6.3	Рецензии на дипломни работи (1 кредит за 1 една рецензия, но не повече от 5 кредита)	
6.4	Експертна и консултантска дейност (3 кредита за 1 участие, но не повече от 12 кредита)	
7.	МЕЖДУНАРОДНА МОБИЛНОСТ ЗА ДОКТОРАНТИ (по програми за академичен обмен с университети-партньори на ИУ – Варна) – 3 кредита за една мобилност, но не повече от 9 кредита.	
	ОБЩО ПО ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА:	60

II. НАУЧНА ПРОГРАМА (не по-малко от 70 кредита)

№ по ред	Дейности	Кредити
1.	НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ -	
1.1	Публикуван доклад (по 5 кредита)	
1.2	Публикувана статия или студия (по 10 кредита)	
1.3	Публикуван доклад, статия или студия в Scopus или WoS (по 30 кредита)	
2.	УЧАСТИЕ В НАУЧНИ ПРОЕКТИ – 10 кредита	
2.1		
3.	УЧАСТИЕ В НАУЧНИ СЕМИНАРИ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ ДОКТОРАНТСКОТО УЧИЛИЩЕ – 10 кредита	
3.1		
4.	ОБСЪЖДАНЕ НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД – 20 кредита	
4.1		
	ОБЩО ПО НАУЧНА ПРОГРАМА:	70

III. ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ПРЕД НАУЧНО ЖУРИ - 50 КРЕДИТА

Ръководител на докторска програма:...

/проф. д-р Михал Стоянов/

Ръководител катедра:.....

/проф. д-р Михал Стоянов/